

KORT OCH BLANDAT

volym 7

RÄTTIGHETER OCH RÄTTVIST

Ljudet från kvällsnyheterna nådde mig när jag skrev det här manuset. Det var någon som fått vänta länge på ett eget boende och jag hörde ofta ordet "rättigheter" Hur ansvariga parter inte ser till att folk får sina rättigheter. Jag vet inte något om det här specifika fallet och det kan mycket väl vara så, att den här personen har all rätt att åberopa sina rättigheter men på något sätt så börjar vissa ord skorra illa i mina öron.

Vi är så snabba på att skrika efter vad vi har rätt till och vad andra har skyldigheter till gentemot oss. Vi betalar ju ändå vår skatt! Det går så snabbt för de tankar som söker våra egna fördelar – men oändligt långsamt för de tankar som söker andras väl. Ibland är människans "Jag!" så stort, att det skymmer allting annat.

En afrikansk vän och hans svenska fru, växlade mellan att bo i Kongo och Sverige. Vid ett tillfälle hade de bokat biljetter för att åka hem till Kongo, men strax innan fick mannen besked av läkare att han hade fått prostatacancer och borde stanna kvar i Sverige för att få behandling. Han var inte svensk medborgare och kunde inte få gratis sjukvård. Det kostade dem en förmögenhet för att han skulle kunna bli så frisk som möjligt.

Även om en hel del av våra skattepengar går till sådant som inte känns bra att betala till, så kan vi vara tacksamma för att vi har den sjukvård vi har. Det är illa nog att bli sjuk – men tänk om vi då också var tvungna att betala för operationer, behandling, sjukhusvistelse och eftervård.

Vi tar så mycket som självklara rättigheter där andra får kämpa mot både fattigdom, krig och myndigheter, utan att få sin rätt.

Jag skulle önska att Gud hade en jättestor kratta så att han med några beslutsamma tag kunde kratta ut våra livsbetingelser och göra det mer fördelat och rättvist.

Men det är inte i allt som vi är de som är rika. Vi har även vår fattigdom – mitt i vår materiella välfärd.

Livet är inte rättvist och många skyller på Gud för att det är som det är – medan det är människan som har ställt till det mesta av eländet. Det är inte Gud som är orättvis – det är vi själva med våra mänskliga och otäckt själviska system.

”Hur kan det finnas en god Gud när världen ser ut som den gör?” undrar många. Men varför skulle Gud ligga bakom allt hemskt som händer?

”Om han verkligen är allsmäktig så kunde han väl rädda den eller den. Då hade väl inte det eller det behövt hända. Om Gud är god så kunde väl de snälla få leva och de onda få dö men alltför ofta verkar det vara tvärtom ...?”

Det är inga enkla frågor och vi kan ha olika sätt att försöka hitta ett svar.

En kvinna som jag känt i många år är allvarligt sjuk och har varit det länge. Hon betraktar sig som sökare och hon undrar varför hon inte funnit Gud när hon sökt efter honom så länge.

Hon vill att det ska vara någon mening med sjukdomsåren. Att hon ska ha lärt sig något så att hon ska bli en bättre och ödmjukare människa. Hon tycker att hon borde ha lärt sig det vid det här laget. Hon tycker att hon borde se nåt resultat ...

Hon blir lite hård i tonen när hon pratar om Gud och om dem som säger sig tro på honom. Ingen har hittills kunnat möta hennes argument på ett sätt som får henne att sänka garden.

Hon håller på sina åsikter samtidigt som hon längtar efter att bli överbevisad om motsatsen. Hon är ärlig i sitt sökande men får inte bitarna att passa ihop. I alla fall inte de bitar som hon valt att brottas med.

Det finns olika nycklar till människors gudslängtan. Våra välformulerade förklaringar hjälper inte alltid – det krävs personliga ord från himlen som löser upp de där hårda knutarna i en sökande människosjäl.

ETT OVÄNTAT TIPS

På min dator under den här tiden (2011), kom det upp tips varje gång jag skulle skriva nåt i Word. Det var tips om hur jag ska göra för att t e x markera en text, skriva in aktuellt datum eller ändra i en tabell. Nån gång då och då kom det tips av helt annat slag. Som till exempel: ”Du kan skada dig själv om du springer med en sax!”

Det är ju faktiskt uppenbart för de flesta av oss – kanske inte för att vi har sprungit med en sax, utan för att vi kan räkna ut eventuella konsekvenser av att göra det.

Men har du tänkt på att man kan skada sig själv när man ska slå ihjäl flugor? Eller rättare sagt när man

försöker göra det. För vad träffar man? Jo sig själv! Antingen för att man slår mot flugan som sitter på kinden men inte sitter kvar när handen landar – eller för att man slår mot en vägg där det också fanns en fluga, men det är handen som får ta smällen. Visst finns det flugsmällare men de finns inte alltid till hands men det gör handen ....

Tänk att det kan vara så oerhört irriterande medflugor. Förvisso har vi fördelar framför andra länder därflugor är otäcka smittbärare. Men ändå ... efter våra mått mätt så är de en pina. Och det är inte lätt att smyga sig på dem när största delen av deras huvuden består av ögon.

Å ändå harflugorna en funktion som inte kan ersättas av något annat bevingat litet kryp. Så bevisligen går det att både vara till irritation och till nytta. Då finns det nog hopp om oss människor också trots att vi en och annan gång kan irritera någon.

UTAN NÅGOT VÄRDE

I den församling som vi då var med i, turades vi om att vara vaktmästare. Det innebar att vår grupp skötte städning och praktiska förberedelser inför gudstjänsten, samt hälsade välkommen och tog upp kollekten. Vid ett sådant tillfälle räknade kollekten efter mötet, fanns bland sedlarna några småmynt och ett platt, runt batteri. Ett av mynten var en 50-öring som inte hade något värde längre. Jag log lite och funderade på varför. Jag är så säker som man kan bli, att det inte var någon av de vanliga församlingsmedlemmarna. Fast helt säker kan man sällan vara.

Vid ett annat tillfälle, i en annan kyrka, hjälpte vi också till med att räkna kollekt och fann några danska mynt. Vi frågade vad vi skulle göra med dessa och kyrkoherden berättade att de hade en låda full med odugliga mynt, byxknappar och annat som hittats i kollekthåven.

Förklaringen kan vara så enkel som att någon tömde börsen på småmynt och annat råkade följa med.

Men det kan också ha varit någon som ville ge sken av att ge – men gav ingenting av värde. Någon som ytligt sett vill verka både engagerad och generös. Ett skrammel och ett sätt att visa upp sig. Men de saknar respekt för dem i andra ändan av gåvan. Det är ett spel eller ett sätt att passa in – men om man låtsas i ett sammanhang som är äkta kan man aldrig passa in.

Det här är bara en liten bagatell ur sådant som inte är så bra hos människan. Det finns så oändligt mycket värre saker som man kan oja sig över. Men samtidigt är det så löjligt och lågt att behöva bluffa sig fram när kollekthåven passerar. Det är betydligt bättre att inte ge – än att låtsas göra det!

DIALEKTLÖS

Det var i början av 70-talet och jag hade träffat pitebon Dick, (som skulle bli mina barns far) Jag gillar dialekten i Piteå och jag la till en del piteord i mitt ordförråd. Ord som "nalta" och "åssit" ("lite" och "ingenting"). Till slut sa mamma åt mig att det bara lät löjligt när jag egentligen inte talar pitemål – och förmodligen var det tveksamt med uttalen också!

Så jag slutade och var istället lessen och avundsjuk på piteborna som hade en dialekt men inte jag.

I slutet av 80-talet flyttade jag och mina två söner till Uppsala. Jag hade fått jobb på ett ålderdomshem och skulle börja med att "gå dubbelt" på en avdelning. För att vara säker på att komma rätt på en gång, så gick jag fram till en kvinna nere i foajen.

- Ursäkta mig, sa jag. Men kan du tala om för mig vars C2 är.
- Är du från Norrland frågade hon direkt
- Joo, sa jag förundrad. Men hur kan du veta de.
- Här säger man inte "vars", svarade hon med ett leende och la till, och inte säger man joo heller.

Efter flera månader i Uppsala var vi på besök i Skellefteå för första gången sen flytten. Efter att inte ha haft den bekanta dialekten omkring mig på ett tag, kunde jag plötsligt urskilja den. Jag tyckte att alla lät som gamla bekanta.

Det här med dialekter kan också förekomma inom andliga områden.

Vid ett tillfälle kom jag i kontakt med en kvinna i min ålder. Vi pratade om vårt behov av Gud och hur allting hänger samman. Det var många av våra ord som snuddade vid varandra men ändå kändes hennes ord främmande och svårgreppbara när de nådde fram till mina öron. Hon talade om det stora jaget som vi en dag alla ska vara en del av. Om hur Gud är oss lika nära som vår egen andedräkt ... Att han vill leda oss in i sitt mål för oss ... Att vi egentligen menar samma sak fast vi inte använder samma ord.

Men hur övertygande och säker hon än försökte vara, så var det nåt som inte fanns där. Först kunde jag inte sätta fingret på vad, utöver det uppenbara, som Jesus och behovet av frälsning. Men plötsligt såg jag det: Det var igenkännandet! Det var den där mysiga

samhörighetskänslan som säger att man hör ihop och har något (eller snarare Någon) gemensamt. Det var den där ivern och glädjen över att prata om sådant som båda har en erfarenhet av. Som den där känslan man kan få när en främmande människa visar sig vara norrifrån och man kan prata om platser som man både känner till och där man kanske till och med har gemensamma vänner och bekanta.

Kanske är det just så enkelt att känna igen varandra i den andliga sfären – man behöver bara påminna sig om hur det känns att träffa på nån som talar samma dialekt.

